

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DIALECTOLOGIA CATALANA I
OCCITANA**

Coordinació: SISTAC VICEN, RAMON

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	DIALECTOLOGIA CATALANA I OCCITANA			
Codi	101217			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	SISTAC VICEN, RAMON			
Departament/s	FILOLOGIA CATALANA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 60 h Resta d'hores no presencials i de treball autònom: 90 h			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català i occità			
Distribució de crèdits	4 crèdits de teoria general i de dialectologia romànica 2 crèdits descriptius del contínuum occitanocatalà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
SISTAC VICEN, RAMON	ramon.sistac@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

La variació dialectal en els àmbits lingüístics del català i l'occità, amb especial atenció als seus principals blocs territorials i a les varietats de l'àrea pirinenca

Assoliment de les bases teòriques mínimes per al coneixement de la dialectologia general i, alhora, d'uns mínims de competència passiva en els dialectes catalans, occitans i, per extensió, romànics

Reflexió sobre el paper dels dialectes catalans i occitans en la configuració dels respectius estàndards.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Capacitat de comprendre els mecanismes que regeixen la variació lingüística i el seu paper dins la diversitat cultural i lingüística i la biodiversitat. Adquisició de les bases teòriques de la disciplina i del seu entorn científic.
- Competència passiva en els parlars hodierns de l'àrea occitanocatalana. Assoliment d'un coneixement pràctic de les principals varietats i del seu entorn geogràfic, ambiental, cultural i social.
- Capacitat d'entendre el valor dels dialectes en la configuració dels estàndards, amb especial atenció al paper del català nord-occidental i del gascò aranès. Adquisició d'una consciència crítica de la situació de la llengua en l'entorn català i occità pirinenc.
- Capacitat d'explicar davant un públic no format la jerarquia dialecte-llengua. Adquisició d'un argumentari clar i contundent apte per a la transferència de coneixement.

Competències

CB5 Saber desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

CG3 Realitzar amb qualitat i rigor el treball assignat.

CG6 Implantar la capacitat d'aprenentatge autònom.

CG7 Valorar la capacitat d'organització i planificació de la feina i la investigació.

CG11 Buscar i gestionar adequadament la informació, a partir de fonts i tipologies.

CG12 Utilitzar adequadament la terminologia i les tècniques pròpies de l'àmbit disciplinari o professional.

CE2 Analitzar les llengües catalana i occitana des de les diferents perspectives gramaticals: fonètica, fonològica, lèxica, morfològica, semàntica, sintàctica, discursiva, pragmàtica i sociolingüística.

CE3 Desenvolupar la capacitat d'analitzar i de reflexionar sobre l'estructura i el funcionament de les llengües catalana i occitana, i la comunicació en totes dues llengües.

CE4 Identificar l'evolució històrica, externa i interna, de les llengües catalana i occitana i caracteritzar els diferents registres i varietats dialectals.

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.

CT6 Aplicar la perspectiva de gènere a les funcions pròpies de l'àmbit professional.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Introducció. La diversitat lingüística i la variació (2 setmanes)
2. La dialectologia. Llengua i dialecte. Conceptes i tipologia (2 setmanes)
3. Taxonomia i discriminació de dialectes. Aspectes sociopolítics i dialectometria (2 setmanes)
4. Dialecte i estàndard. La gestió dels dialectes en la llengua comuna (1 setmana)
5. Els dialectes catalans. Classificació i distribució (2 setmanes)
6. Els dialectes catalans. Descripció sincrònica (2 setmanes)
7. Els dialectes occitans. Classificació i distribució (2 setmanes)
8. Els dialectes occitans. Descripció sincrònica (2 setmanes)

Eixos metodològics de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Vegeu temari	50	
Seminaris (S)	A concretar	10	
Pràctiques (P)	Comentari tutoritzat de textos		10
Treballs (T)			40
Tutories (Tut)	Voluntàries. Resolució de dubtes i ampliació d'informació		10
Altres (AA)	Pràctica individual tutoritzada		30
Avaluació (AV)	(vegeu taula de mecanismes d'avaluació)		
TOTAL		60	90

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Vegeu "Continguts".

El curs s'inicia amb l'exposició dels principals paràmetres epistemològics i una introducció al món de la diversitat lingüística i a la diversitat lingüística al món.

Continua amb la descripció, mitjançant el mètode deductiu i a partir de l'audició de textos orals/cançons, del contínuum dialectal romànic i després, més específicament, de l'occitanocatalà.

La darrera fase contempla la reflexió sobre l'encaix del dialecte amb la llengua estàndard, primer en termes generals i després amb aplicació a les situacions respectives del català, de l'occità i d'altres llengües i experiències més o menys properes.

A l'endemig, i en funció del temps i del calendari acadèmic, es farà un viatge de pràctiques on s'intentarà captar damunt el territori les relacions complexes entre entorn, cultura, població i llengua.

Sistema d'avaluació

Assistència, seguiment de les activitats i participació 10%

Memòria redactada i didàctica dels continguts del curs 60%

Pràctiques 30%

L'alumnat que combini els estudis amb una feina a temps complet o a temps parcial els horaris de la qual coincideixin amb els de les classes té dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per a més informació, envieu un correu electrònic a academic@lletres.udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres.

Bibliografia i recursos d'informació

LECTURES RECOMANADES

VENY, Joan (1982³) *Els parlars catalans. Síntesi de dialectologia catalana*. Moll, Palma de Mallorca

VENY, Joan; MASSANELL, Mar (2015) *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Edicions de la Universitat de Barcelona, Barcelona

BEC, Pèire (1977) *La llengua occitana* [La langue occitane]. Edicions 62, Col·lecció a l'Abast, 133 Barcelona

CITACIONS I REFERÈNCIES

ADIEGO, X. "Indoeuropeïtzació al paleolític? Algunes reflexions sobre la "Teoria della continuità" de Mario Alinei", *Estudis Romànics*, Vol. 24, 7-29, Barcelona 2002

ALINEI, M. "Conseguenze delle nuove teorie indoeuropeistiche sulla dialettologia romanza". *Estudis Romànics*, 23, pp. 7-47. Barcelona, 2001,

ALZAMORA, S., "L'anomalia monolingüe". *AVUI*, pàgina 3. Dijous, 14 de gener del 2010

ARACIL, LI. V. "Educació i sociolingüística". *Treballs de sociolingüística catalana*. Barcelona, 1979.

ARSUAGA, J. L. *El Collar del Neandertal. A la recerca dels primers pensadors* [El collar del neandertal]. Barcelona, 2003.

BERMÚDEZ DE CASTRO, J.M. *El chico de la Gran Dolina. En los orígenes de lo humano*. Barcelona, 2002..

BERTRANPETIT, J & JUNYENT, Cr. *Viatge als orígens. Una història biològica de l'espècie humana*. Barcelona, 1998.

BIBILONI, G. *Llengua estàndard i variació lingüística*. València, 1997.

Bíblia Catalana - Traducció interconfessional. Barcelona, Claret, 2014

La Bíblia (Versió dels textos originals i notes pels monjos de Montserrat). Montserrat, 2009

CARBONELL, E. *La consciència que crema*. Badalona 2008

CARBONELL, E. & SALA, R. *Encara no som humans*. Barcelona, 2002.

CAVALLI-SFORZA, L.L. *The History and Geography of Human Genes*. Princeton University Press, Princeton, 1994

CHAMBERS, J.K. & TRUDGILL, P. *Dialectology*. Cambridge, 1980.

CORTELAZZO, M. *Avviamento critico allo studio della dialettologia italiana. I. Problemi e metodi*. Pisa, 1969.

COSERIU, E. "Los conceptos de 'dialecto', 'nivel' y 'estilo de lengua' y el sentido propio de la dialectología". *Lingüística Española Actual III/1*. Madrid, 1981.

DANTE ALIGHIERI. *De vulgari eloquentia : edició bilingüe (traducció de Pep Gómez Pallarès ; introducció de Mirko Tavoni)*. Vic, 1995.

HAGÈGE, C. *No a la muerte de las lenguas [Halte à la mort des langues]*. Barcelona, 2002.

HARARI, Y. N. *Sàpiens. Una breu història de la humanitat [Sapiens: A Brief History of Humankind]*. Barcelona, 2014.

HOCKETT, Ch. F. *Curso de lingüística moderna*. Buenos Aires, 1971.

JUNYENT, C. *Las lenguas del mundo. Una introducción*. Barcelona, 1993.

KRAUSS, M. "The World's Languages in Crisis". *Language* 68 : 4-10. Washington, DC, 1992

LAMUELA, X. *Estandardització i establiment de llengües*. Barcelona ,1994.

MOLL, F. de B. *Llengua o dialecte? Català o mallorquí?*. Balears, 1978.

MOLLÀ, T. & PALANCA, C. *Curs de Sociolingüística 1*. València, 1987.

POLANCO, L. "Llengua i dialecte: una aplicació dialectomètrica a la llengua catalana". *Miscel·lània Sanchis Guarnier I*. València, 1984.

RAFANELL, A. *La il·lusió occitana: la llengua dels catalans, entre Espanya i França. Quaderns crema, Assaig*. Barcelona 2006.

SALA-SANAHUJA, J. (1996) "Sinibald de Mas: mori la traducció!". *Actes del Primer Congrés Internacional sobre Traducció*, vol. 2. Universitat Autònoma de Barcelona, p. 621-631.

SISTAC, R. "La llengua catalana i el dialecte pallarès". *Lo Raier* 20. Tremp, 1984.

SISTAC, R. "El dialecte nord-occidental en els àmbits d'actuació formals". *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Lleida (1 i 2 de juny de 1991)*. Barcelona-Lleida, 1992.

SISTAC, R. "L'impacte de la normalització lingüística sobre la variació. Un cas concret: el català nord-occidental". Dins BOIX, E.; ALTURO, N.; LLORET, M. R.; LORENTE, M. i PAYRATÓ, L., *El contacte i la variació lingüístics: Descripció i metodologia*. Barcelona, 1998.

SISTAC, R. *El català d'Àneu. Reflexions a l'entorn dels dialectes contemporanis*. Consell Cultural de les Valls d'Àneu. Esterrí d'Àneu, 1998.

SISTAC, R. "Els dialectes davant el model". *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a la Franja (Calaceit i Fraga. 17 i 18 d'octubre de 1997)*. Barcelona-Calaceit-Fraga, 1999.

SISTAC, R. "The slow death throes of the dialect.". Dins JUNYENT, C. *Transferences. The expression of Extra-Linguistic Processes in the World's Languages*. Vic, 2009.

SISTAC, R. "De la construction de la langue à la destruction des dialectes". Dins NADAL, J.M.; CHABROLLE-CERRETINI, A.M.; FULLANA, O. (éds.) *L'Espace des langues*. París, 2014.

SUÏLS, J, SISTAC, R, RIGAU, G, "Pour une étude intégrée des variétés romanes des Pyrénées: l'approche de Gerhard Rohlfs à la lumière de nouvelles données. L'Apport de Gerhard Rohlfs (1892-1986)" à la *Connaissance des Langues Pyrénéennes*. 2-3 de febrer de 2007. Auloron-Senta Maria

SUÏLS, J, SISTAC, R, RIGAU, G, "Generalització i particularització en ribagorçà: alguns trets en relació amb

el benasquès i l'occità" VIII Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes. 4-9 de setembre de 2006. Budapest

TYSHCHENKO, Metatheory of Linguistics. (Published in Russian: Костянтин Тищенко. Метатеорія мовознавства. - К.: Основи, 2000.- 350 с.), 2000

VENY, J. Els parlars catalans. Síntesi de dialectologia catalana. Palma de Mallorca, 19823.

VENY, J. "Dialecte i llengua". Els Marges 30. Barcelona, 1984.

VENY, J. Introducció a la dialectologia catalana. Barcelona, Joan 1986).